

R O Z S U D O K
V M E N E S L O V E N S K E J R E P U B L I K Y

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Vladika a sudcov JUDr. Jozefa Kolcuna a JUDr. Ivana Machyniaka v právnej veci žalobcov **1/ L. C.**, bývajúceho v G., **2/ K. C.**, bývajúcej v G., oboch zastúpených JUDr. L. M., advokátom v N., proti žalovaným **1/ T. B.**, bývajúcemu v G., **2/ A. B.**, bývajúcej v G., **o určenie vlastníckeho práva**, vedenej na Okresnom súde Nové Zámky pod sp. zn. 16 C 160/2004, o dovolaní žalobcov proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 8. februára 2006 sp. zn. 5 Co 214/2005

t a k t o :

Z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Nitre z 8. februára 2006 sp. zn. 5 Co 214/2005 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Nové Zámky rozsudkom z 15. apríla 2005 č.k. 16 C 160/2004-92 zamietol návrh žalobcov, ktorým sa domáhali určenia vlastníckeho práva vydržaním k nehnuteľnosti v katastrálnom území G., vedenej na liste vlastníctva č. X., EL č. X., parcela č. X. záhrada o výmere X. m² v celosti. Na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že neboli splnené zákonné podmienky vydržania k predmetnej spornej nehnuteľnosti, tak ako je uvedené v petite žaloby v zmysle predloženého geometrického plánu č. X., pretože žalobcovia spornú nehnuteľnosť neužívali tak, ako je zakreslená na predmetnom geometrickom pláne.

Krajský súd v Nitre rozsudkom z 8. februára 2006 č.k. 5 Co 214/2005-118 na základe odvolania žalobcov rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil. Potvrdzujúci výrok odôvodnil vecnou správnosťou rozsudku súdu prvého stupňa aj keď z iných právnych dôvodov. Na rozdiel od prvostupňového súdu dospel k záveru, že petitu tak ako ho formulovali žalobcovia nebolo možné vyhovieť. Žalobcovia totiž v návrhu uvádzali, že podaným návrhom sa domáhajú určenia vlastníctva len k X. m², petit takýmto spôsobom neformulovali. V návrhu požadovali určiť, že sú vlastníkami celej parcely č. X. o výmere X. m², pričom vlastníkami tejto parcely o výmere X. m² už sú. Takže na takomto určení nemajú naliehavý právny záujem. Petit návrhu tak ako bol nimi formulovaný by nemohol byť ani podkladom na zápis v katastri nehnuteľností. Nehnuteľnosť tak ako ju žalobcovia v návrhu žiadali určiť v katastri zapísaná nie je.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podali dovolanie žalobcovia. Jeho prípustnosť odôvodňovali ustanovením § 237 písm. f/ O.s.p. Za odňatie možnosti konať pred súdom považovali tú skutočnosť, že tak prvostupňovým ako aj odvolacím súdom im nebolo umožnené vykonať znalecké dokazovanie ohľadne správnosti, hodnovernosti a záväznosti údajov v katastri s tým, že údaje v katastri sú v príkrom rozpore so skutočnosťou. Žiadali zrušiť rozsudok odvolacieho súdu ako aj rozhodnutie správy katastra a vec vrátiť prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

Žalovaní sa k dovolaniu nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) skúmal predovšetkým prípustnosť dovolania proti napadnutému potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu a dospel k záveru, že je prípustné a súčasne opodstatnené.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. možno dovolaním napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Občiansky súdny poriadok upravuje prípustnosť dovolania proti rozsudku odvolacieho súdu v ustanoveniach § 237 a § 238 O.s.p.

Dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu je v prvom rade prípustné (a súčasne dôvodné) vtedy, ak je konanie postihnuté vadami taxatívne uvedenými v § 237 O.s.p., ktoré spôsobujú tzv. zmätočnosť rozhodnutia odvolacieho súdu. K takýmto vadám prihlíada dovolací súd z úradnej povinnosti (§ 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.). Existenciu väd konania dovolatelia tvrdili a to konkrétne vadu uvedenú pod písmenom f/ §-u 237 O.s.p.

Podľa ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom. Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie postup súdu, ktorým znemožnil účastníkovi konania realizáciu tých procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok dáva (napr. právo zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy, vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom i k právnej stránke veci a pod.).

V preskúmvanej veci odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku, ktorým zamietol návrh žalobcov 1/, 2/ o určenie vlastníctva k nehnuteľnosti v katastrálnom území G., vedená na liste vlastníctva č. X., EL č. X. parcelné č. X. záhrada o výmere X. m² z iných právnych dôvodov – nedostatok naliehavého právneho záujmu na takomto určení, ktorým sa prvostupňový súd nezaoberal a ktorý nikto z účastníkov konania nespochybňoval.

Odvolací súd síce rozsudok súdu prvého stupňa formálne potvrdil (podľa § 219 O.s.p.), po obsahovej stránke však práva a povinnosti účastníkov právneho vzťahu, o ktorého určenie ide posúdil inak. Oproti súdu prvého stupňa sa totiž žalobou nezaoberal vecne (nevyslovil názor o tom, či došlo zo strany žalobcov k vydržaniu vlastníckeho práva k spornej nehnuteľnosti) a žalobu zamietol pre nedostatok naliehavého právneho záujmu žalobcov na požadovanom určení. Takémuto rozhodnutiu však musí predchádzať zákonné konanie (fair process) t.j. taký postup súdu, v ktorom je zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov. Na zabezpečenie tejto ochrany priznáva Občiansky súdny poriadok účastníkovi procesné práva, medzi ktoré patrí aj právo vyjadrovať sa k tvrdeným skutočnostiam, navrhovať dôkazy na ich vyvrátenie a vyjadrovať sa aj k právnym dôsledkom z nich vyplývajúcich. Ide o procesné práva, ktoré môže účastník uplatniť nielen v konaní na súde prvého stupňa, ale aj v odvolacom konaní. Realizácia týchto práv v odvolacom konaní je však znemožnená ak odvolací súd v konaní o určenie vlastníckeho práva

k nehnuteľnosti potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým bola žaloba zamietnutá z iného právneho dôvodu vychádzajúceho zo skutočnosti, ktorou sa ani prvostupňový súd vo svojom rozhodnutí nezaoberal a ku ktorej sa neúspešní žalobcovia nevyjadrovali, pretože k tomu nemali dôvod a odvolací súd im to neumožnil (§ 213 O.s.p.). Až z rozhodnutia odvolacieho súdu sa žalobcovia dozvedeli, že odvolací súd vyvodil svoj iný právny záver (nie nesplnenie zákonných podmienok vydržania, ale nedostatok naliehavého právneho záujmu na určení) nikým netvrdeným a prvostupňovým súdom nehodnoteným. V tomto štádiu už žalobcovia nemali možnosť zaujímať k tomu stanoviska, navrhovať dôkazy na ich vyvrátenie alebo aspoň spochybnenie a vyjadrovať sa aj k ich právnej relevantnosti vo vzťahu k predmetu konania. Znemožnenie realizácie procesných práv účastníka v takomto prípade je prakticky dôsledkom nerešpektovania ústavného princípu dvojinstančnosti Občianskeho súdneho konania odvolacím súdom, lebo účastníkovi konania odopiera možnosť prieskumu správnosti nových poprípade – z pohľadu súdu prvého stupňa – dosiaľ bezvýznamných (z hľadiska právneho posúdenia veci odvolacím súdom však rozhodujúcich) skutkových zistení.

Z uvedeného potom vyplýva, že ak v konaní o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti odvolací súd dospeje k záveru, že nie je naliehavý právny záujem na takomto určení vlastníckeho práva vychádzajúc zo skutočností, s ktorými sa prvostupňový súd ani nezaoberal, buď v zmysle ustanovenia § 221 ods. 1 písm. h/ zruší napadnutý rozsudok a vec vráti súdu prvého stupňa na ďalšie konanie pre nesprávne právne posúdenie a v dôsledku toho nevykonanie ďalších navrhovaných dôkazov alebo v zmysle ustanovenia § 213 O.s.p. dokazovanie v potrebnom rozsahu opakuje sám, kedy však práva a povinnosti účastníkov právneho vzťahu o ktorého určenie ide môže posúdiť inak.

Pretože odvolací súd v prejednávanej veci takto nepostupoval, odňal tým žalobcom možnosť konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. Keďže táto vada konania je samostatným dovolacím dôvodom, dovolací súd podľa § 243b ods. 1 O.s.p. rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

P o u ě n i e : Proti tomuto rozsudku opravný prostředek nie je přípustný.

V Bratislave 26. februára 2008

JUDr. Martin V l a d i k, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: